

เรียนรู้ญี่ปุ่นจากการ์ตูน (ญี่ปุ่น)

ตอนที่ 19 ลอตเตอรี่ (宝くじ)

อำพน เหล่าสุนทร
นักวิจัยอิสระ

สวัสดิ์เดือนกันยายน สำหรับตอนนี้ผมขอเล่าเรื่องเกี่ยวกับลอตเตอรี่ของประเทศญี่ปุ่นให้ท่านผู้อ่านได้อ่านกัน **ลอตเตอรี่** ในภาษาญี่ปุ่นใช้คำว่า Takara kuji 宝くじ ซึ่งคำว่า Takara 宝 แปลว่า **ทรัพย์สินสมบัติ** ของมีค่า ส่วนคำว่า kuji くじ แปลว่า **สลาก** ประเทศญี่ปุ่นมีวันลอตเตอรี่ซึ่งตรงกับวันที่ 2 กันยายนของทุกปี โดยกำหนดวันนี้เพื่อลดการลืมหืมขึ้นรางวัลให้เป็นศูนย์ เพราะมีผู้ถูกรางวัลขึ้นมาขึ้นรางวัลเป็นจำนวนมาก สำหรับประเทศญี่ปุ่นแล้วจะมีอายุในการขึ้นเงินรางวัลคือ 1 ปีหลังจากถูกรางวัล [1] (แต่สำหรับประเทศไทยนั้น ผู้ถูกรางวัลมีสิทธิเรียกร้องเงินรางวัลภายใน 2 ปี นับแต่วันออกรางวัลสลาก หากพ้นกำหนดจะนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน [2])

ระบบการจำหน่ายลอตเตอรี่ของประเทศญี่ปุ่น

ผู้จำหน่ายลอตเตอรี่ได้คือรัฐบาลท้องถิ่นของจังหวัด และเมืองที่ถูกกำหนดไว้เท่านั้นตามที่กำหนดไว้ใน **กฎหมายสลากกินแบ่ง** (当せん金付証票法) ปัจจุบันมี 47 จังหวัด และ 20 เมือง เช่น เมืองโอซากา เมืองเกียวโต [3] โดยรัฐบาลท้องถิ่นผู้ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกิจการภายใน และการสื่อสาร ประเทศญี่ปุ่นให้เป็นผู้จำหน่าย จะมอบหมายงานธุรการ เช่น การจำหน่ายให้ธนาคารทำหน้าที่แทน สำหรับบุคคลหรือบริษัททั่วไปนั้นไม่สามารถจำหน่ายได้ ตามมาตรา 187 แห่งประมวลกฎหมายอาญา โดยธนาคารที่ได้รับมอบหมายจะดูแลการจำหน่าย ตั้งแต่เลือกแบบสลากกินแบ่ง พิมพ์ พิมพ์ส่งไปที่จำหน่ายโฆษณา การจำหน่าย จัปสลาก ประกาศหมายเลขที่ออก และชนะรางวัล ตามแผนการจำหน่ายที่จัดตั้งขึ้นโดยหน่วยงานที่ออก (รัฐบาลท้องถิ่น) การชำระเงิน ฯลฯ หลังจากลอตเตอรี่สิ้นสุดลง

จากประสบการณ์ที่อยู่ประเทศญี่ปุ่น เนื่องจากไม่มีการจำหน่ายผ่านบุคคลทั่วไป ผมเลยไม่เคยเจอการขายเกินราคาแบบในประเทศไทย โดยปกติผมจะซื้อลอตเตอรี่ ช่วงหน้าร้อน และช่วงปลายปี ซึ่งลอตเตอรี่ของประเทศญี่ปุ่นก็มีหลากหลายแบบทั่วประเทศ แบบระดับจังหวัด ซึ่งราคาก็แตกต่างกันไป ปกติผมจะซื้อใบหรือสองใบเท่านั้น แต่สำหรับคนที่ซื้อเป็นชุด ประเภท 10 ใบ จะมีรูปแบบการซื้อ สองรูปแบบใหญ่ ๆ คือ เรียงเบอร์ คือเลขท้ายต่อกัน 0-9 ที่ในภาษาญี่ปุ่นเรียกแบบนี้ว่า RENBAN 連番 ส่วนอีกแบบคือแบบกระจาย หรือเรียกในภาษาญี่ปุ่นว่า Bara バラ

การใช้ประโยชน์จากรายได้ของการจำหน่ายลอตเตอรี่

ร้อยละ 40 ของรายได้หลังหักค่าใช้จ่ายแล้ว (ค่าใช้จ่ายเช่น ค่าเงินรางวัล ค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายต่าง ๆ) จะกระจายไปตามจังหวัด และเมืองที่เป็นผู้จำหน่าย เพื่อใช้ปรับปรุงถนน สะพาน เพื่อปรับปรุงสวนสาธารณะ ห้องสมุด รวมทั้งช่วยคนพิการในด้านต่าง ๆ นอกจากนั้น ยังช่วยในการเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติด้วย

นานา นารู้ ภาชาญี่ปุ่น

เรื่องสุดท้ายคือ ถ้าเราถูกรางวัลลอตเตอรี่ ต้องเสียภาษีเงินรายได้หรือไม่ ตามที่อ้างอิงมา โดยทั่วไปแล้วไม่เสียภาษีเงินได้ เพราะกฎหมายสลากกินแบ่ง มาตรา 13 เขียนไว้ว่าภาษีเงินได้จะไม่ถูกเรียกเก็บจากเงินรางวัล [4]

เพราะฉะนั้นหากใครไปญี่ปุ่นก็สามารถซื้อลอตเตอรี่ได้ นะครับ เพื่อใครอยากเก็บลายการ์ตูนที่อยู่บนลอตเตอรี่ เพราะ บางครั้งก็มีการร่วมกันโปรโมตการ์ตูน เช่น การ์ตูนวันพีซที่เพิ่งมีสลากรุดจำหน่ายเดือนสิงหาคมที่ผ่านมา [5] (น่าจะเป็นการโปรโมตภาพยนตร์วันพีซ ONE PIECE FILM RED ที่ออกฉายเดือนสิงหาคม)

ลอตเตอรี่ (宝くじ) กับการ์ตูน

ส่วนสุดท้ายของตอนนี้ก็จะขอยกตัวอย่างการ์ตูนที่กล่าวถึง 宝くじ จำนวน 2 เรื่อง ซึ่งความเป็นจริงแล้วมีการ์ตูนหลากหลายเรื่องที่มีฉากเกี่ยวกับ 宝くじ อยู่ เพราะ 宝くじ เองอยู่ในชีวิตประจำวันของคนญี่ปุ่นอยู่แล้ว

เรื่องแรก あたしんち atashinchi เรื่องราวของครอบครัวทาจิบานะ แต่ในครั้งนี้เป็นแบบย้อนยุคไปในช่วงยุคเอโดะ ในชื่อตอน 江戸時代のあたしんち～富くじ大騒動 หรืออาจจะแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า Atashinchi ในสมัยเอโดะ: ความวุ่นวายของลอตเตอรี่ ตอนที่ 640-641 ซึ่งสามารถชมได้ในช่องยูทูบ [6] (หมายเหตุ อานิเมะที่ลงในช่องยูทูบทางการอาจมีการลบหรือเปลี่ยนแปลงเนื้อหาได้ตลอด) สำหรับตอนนี้จะเป็นเรื่องราวของครอบครัวซามูไรที่กำลังหางานแต่ในสมัยเอโดะมีความต้องการซามูไรที่น้อยลง การเข้าทำงานของซามูไรจึงลำบาก แล้วการจะเข้าทำงานจำเป็นต้องใช้เงิน พอรู้ว่าจะถูกรางวัล Tomikuji (富くじ) หรือในความหมายเดียวกับ 宝くじ ในปัจจุบัน ก็มีเรื่องราว

ปากเสียงกัน สรุปว่าใครจะได้เงินรางวัลไป สามารถติดตามชมความวุ่นวายได้ในอานิเมะ แต่กระนั้นสิ่งที่น่าสนใจคือ 1. สถานที่จับสลากคือศาลเจ้า 2. วิธีการจับรางวัลสมัยก่อนของญี่ปุ่น คือ เสียบเลือกจากแผ่นไม้ที่อยู่ในกล่อง เพราะฉะนั้นการรับชมการ์ตูนนอกจากจะได้ความสนุกแล้วยังได้เกร็ดความรู้ประวัติศาสตร์อีกด้วย

ส่วนอีกเรื่องคือ กินทามะ Gintama เป็นอานิเมะตอนที่ 273 ออกอากาศที่ญี่ปุ่นไปเมื่อวันที่ 27 เดือนพฤษภาคม ปี ค.ศ. 2015 [7] เนื้อเรื่องคือ อิจิกิตะได้รับลอตเตอรี่ที่ตกอยู่ในร้านจากหญิงชราที่ดูแลร้านยาสูบ แต่เขาไม่ควรสนใจเป็นพิเศษ จนรู้ว่ามีลอตเตอรี่ถูกรางวัล 300 ล้านเยน ในขณะเดียวกัน อิจิกิตะที่บังเอิญไปเจอ

กินได้รู้ว่าคนที่ทำลอตเตอรี่ทำหล่นคือกิน กินอ้างว่าเงิน 300 ล้านเยนเป็นของเขา แต่อิจิกิตะไม่ยอมแพ้ เรื่องราวจะเป็นอย่างไรก็สามารถติดตามได้ในการ์ตูนกินทามะต่อไป แต่จากเรื่องนี้จะเห็นลอตเตอรี่ว่ามีรูปร่างหน้าตาแบบใดในปัจจุบัน

แหล่งอ้างอิง

[1] <https://www.takarakuji-official.jp/about/dayoftakarakuji.html>

[2] <https://www.glo.or.th/mission/reward-payment/check-reward>

[3] <https://www.takarakuji-official.jp/prefecture.html>

[4] <https://elaws.e-gov.go.jp/document?lawid=323AC0000000144>

[5] <https://www.takarakuji-official.jp/special/opsc/>

[6] <https://www.youtube.com/c/Atashinchi>

[7] <https://www.bn-pictures.co.jp/gintama/story/273.php>